

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Restit. VII. de modo & ordine restitue[n]di.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

RESTITVTIO. VI. ET VII. 687

Restitui debet, vbi res aliena sita est, si bona fide possidetur. num. 42. Et si res debetur ex contractu vel quasi contractu, facienda est in loco expressè vel tacitè destinato solutioni, dummodo perita extra locum destinatum non damnicet creditori, nec debitori. num. 42. & si locus non fuit destinatus, facienda est in loco, vbi petitur, coram iudice competente. ibid.

Restitutio debita ob delictum, vel quasi delictum, facienda est, in illo loco vbi Dominus nulla expensa, vel alio onere grauetur, siue fiat, vbi res accepta fuit, siue vbi est Dominus, siue in alio loco, ad quem Dominus transtulisset. Sufficitque restituere vbi Creditori placuerit. num. 43.

RESTITVTIO VII.

De modo, & ordine restituendi.

Quomodo restituet ladès in bonis corporis, vel animæ. vide Restitutio I I.

Restitutio fiat occultè, si delictum est occultum, & generaliter eo modo, quem causa debiti requirit. cap. 27. num. 44.

Quando omnia debita non possunt restitui, restituantur priùs certa, quàm incerta: nisi res incerta permaneat in specie. n. 47. 48.

In

In bonis certis seruandus est hic ordo.
 I. Vt restituatur Domino suum permanēs in specie. II. Soluendum est venditori pretium rei permanentis penes emptorem. num. 49. Idem est de eo, quod datur titulo oneroso, non tamen habet venditor hoc priuilegium in pecunia habita ex re vendita, nec emptor in pecunia habita ex noua eiusdem rei venditione, nec in eo quod per illius permutationem habuit. quoniam nec pretium, nec habitū, propter permutationem in singularibus actionibus succedit in eius locum. num. 50. III. Fiet his quibus bona fuerunt expressè obligata: deinde dos, & fiscus præferuntur hypothecis tacitis anterioribus: non tamen expressis anterioribus, sed bene posterioribus. num. 50. IV. Tacitæ hypothecæ, & hæc suo ordine: deinde Depositarij, nisi quando deposita fuit pecunia, ad negociandum, & vt soluerentur usuræ, vel interesse. num. 51. V. Habentibus priuilegium personale, quo præferantur aliis sine obligatione reali. VI. Creditoribus non habentibus hypothecam expressam, nec tacitam, nec priuilegium personale: & his sine ordine temporis restituendum est pro rata, quod superest, deductis tamen in primis moderatis impensis funeris, & necessariis publicationis, & copiarum testamenti,

menti, & aliis ad aditionem hæreditatis necessariis.num. 51.

Dans mutuum ad rescindendam aliquam possessionem, vel nauim, præfertur in pretio habendo ex tali re omnibus habentibus hypothecam bonorū domini illius rei.num. 52.

Peccat debitor non seruans ordinē prædictum, nisi aliquis creditor sit diligentior reliquis, in petendo in iudicio, vel extra, tunc enim potest & debet prius illi soluere, dummodò reliqui non sint magis priuilegiati.num. 52.

Si satisfactis creditoribus priuilegiatis superfuerit aliquid pro rata parte nominum, diuidetur inter creditores non priuilegiatos, nisi sint aliqua statuta in contrarium.num. 53. in Nouo,

Creditor non priuilegiatus, sed diligentior in petendo sit potior cæteris non priuilegiatis, ob suam diligentiam, & huic petenti debet debitor soluere prius quam priori Creditori non priuilegiato, nec petenti ante.Nou. 53.

Atque regula iuris, *Qui prior est tempore, potior est iure*, intelligitur, quando cætera sunt paria. Vnde creditor qui inter alios creditores sibi pares, est diligentior in petendo, excipitur ab illa, quia sua diligentia fecit illum potiozem reliquis, atque sic iam

X x non

non sunt cætera paria. Nou. num. 53. §. 4.

Debitor debens creditoribus chirographariis nullatenus priuilegiatis, & sua tantum sponte sine coactione, iussu, aut petitione, soluens posteriori, peccat grauius, cum obligatione restituendi, quia fraudat priorem; ea parte, quæ illum contingeret, si bona uenirent, & soluit alteri, quod alteri deberetur. Et multò magis damnandus est, qui uidens sua bona diuidenda esse per iudicem ob aliquam eius causam, pro rata inter creditores iuxta iuris ordinem, illa soluit integra creditoribus non priuilegiatis. Et idem dicendum de creditore quoad peccatum & restitutionem, quod dicitur de debitore. Nam tunc creditor incidit in hoc duo, vel non incidit, petendo, vel recuperando, quando debitor incidit in eadem, vel non incidit soluendo: in Nouo. num. 52.

Vfurarius prius debet soluere debita per contractus licitos, quibus non est factus pauperior, quàm per vsuras etiam anteriores. Secus de debitis per contractus gratuitos, quibus factus est pauperior. numer. 52.

R E S T I